VARĖNA

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS
DĖL PRITARIMO VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITAI

2021 m. balandžio 7 d. Nr. T-IX-574
Varėna

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu, Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-VIII-89 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento“, 209 punktu, Varėnos rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

Pritarti Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2020 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (Laisvės al. 36, Kaunas) arba Regionų apygardos administracinio teismo rūmams (A. Mickevičiaus g. 8A, Kaunas) per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos.

Savivaldybės meras Algis Kašėta

Savivaldybės gydytoja

Irma Lukminienė
2021-04-07

PRITARTA
Varėnos rajono savivaldybės tarybos
2021 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. T-IX-574

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDROJI DALIS

1.1. Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 3 d. sprendimu Nr. T-VI-336 įsteigta biudžetinė įstaiga. Juridinių asmenų registre įregistruota 2008 m. liepos 14 d., veiklą vykdyti pradėjo 2008 m. lapkričio 26 d.
1.2. Pagrindinės biuro veiklos sritys: visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena Varėnos rajono savivaldybėje ir mokinių/vaikų visuomenės sveikatos priežiūra Varėnos rajono ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose.
1.3. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 str. 35 punkte įtvirtinta, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėsena bei mokinių sveikatos priežiūra yra valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos.
1.4. Lėšos visuomenės sveikatos stiprinimui ir visuomenės sveikatos stebėsenai bei mokinių sveikatos priežiūrai yra apskaičiuojamos ir paskirstomos pagal Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodiką, patvirtintą LR sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. V-932 ,,Dėl Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“(2017 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. V-1459 redakcija).
1.5. Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais teisės aktais, Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimais, mero potvarkiais, administracijos direktoriaus įsakymais bei Biuro nuostatais.

II. PERSONALO VALDYMAS

2.1. Biuro darbuotojų didžiausią leistiną skaičių nustato Varėnos rajono savivaldybės taryba. Biuro struktūrą, etatus, atlyginimo koeficientus tvirtina Biuro direktorius savo įsakymu. 2020 m. Biure dirbo 13 darbuotojų, didžiausias leistinas Biuro darbuotojų etatų skaičius – 13,25 etato.
Biuro pareigybių ir etatų skaičius 2020 m. gruodžio 31 d. pateikiamas 1 lentelėje:

1 lentelė. Biuro pareigybės ir etatai 2020 m. gruodžio 31 d.

Pareigybės pavadinimas	Patvirtinta viso etatų	Užimta etatų
Direktorius	1	1
Vyriausias buhalteris	0,5	0,5
Administratorius	1	1
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis visuomenės sveikatos stebėseną	1	1
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis visuomenės sveikatos stiprinimą	3	2
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdantis sveikatos priežiūrą mokykloje	5,75	3,5
Mitybos specialistas	1	1

Valytojas - darbininkas	0,5	0,5
Vairuotojas	0,5	0,5
Iš viso	**14,25**	**11,0**

2.2. Biuro darbuotojų išsilavinimas: aukštasis universitetinis – 4, aukštasis neuniversitetinis – 2, specialus vidurinis (medicininis) – 4, specialus vidurinis – 3.
2.3. 2020 m. darbuotojų kaitos rodiklis buvo 33 proc.
2.4. Specialistų kvalifikacija ir išsilavinimas atitinka LR Sveikatos įstatymo nuostatas. Specialistai nuolat gilina savo žinias bei įgūdžius įvairiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose. 2020 m. Biuro specialistai savo kvalifikaciją kėlė 90 proc.

III. DOKUMENTŲ VALDYMAS

3.1. Biure už dokumentų rengimą ir tvarkymą, personalo valdymą atsakingi Biuro direktorius, vyriausias buhalteris, administratorius.
3.2. 2020 m. Biure užregistruoti 88 gauti raštai, parengti 34 siunčiami dokumentai. Parengti ir patvirtinti 59 įsakymai veiklos klausimais, 75 įsakymai personalo klausimais, 29 įsakymai atostogų klausimais, 6 įsakymai dėl komandiruočių.
3.3. Vadovaujantis teisės aktais parengtas 2021 m. Biuro dokumentacijos planas. Jis sudarytas iš 7 skyrių (pagal atitinkamas veiklos sritis ir funkcijas), šiuose skyriuose įrašytos 77 bylos antraštės.

IV. BIURO FINANSAVIMAS 2020 M.

4.1. Biuras 2020 finansiniais metais gavo finansavimą iš valstybės biudžeto, savivaldybės biudžeto, ES lėšų, biudžetinės įstaigos pajamų. Iš viso 229 632 eurų. (2 lentelė).
2 lentelė. Finansavimo šaltiniai ir lėšų paskirtis panaudojimui pagal veiklą.

Eil. Nr.	Finansavimo šaltiniai	Lėšų paskirtis ir panaudojimas	2020 m. (eurais)	
			Planas	Įvykdymas
1.	Valstybės biudžetas (deleguotos)	Plėtoti sveiką gyvenseną ir stiprinti mokinių sveikatos įgūdžių ugdymo įstaigose	102 700	102 700
2.	Valstybės biudžetas (deleguotos)	Stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse bei vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse	64 600	64 600
3.	Valstybės biudžetas (deleguotos)	Užtikrinti savižudybių prevencijos prioritetų nustatymą ilgojo ir trumpojo laikotarpių savižudybių prevencijos priemonių ir joms įgyvendinti reikiamo finansavimo planavimą	27 700	27 700
4.	Valstybės biudžetas (speciali tikslinė dotacija)	Stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse bei vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse	10 851	10 851
5.	Savivaldybės biudžetas	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų „Pedikuliozės prevencija Varėnos rajone“, „Dantukų fėja“, „Smurto prevencija ir pagalba Varėnos rajone“	1 724	1 724
		Projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ 08.4.2-ESFA-R-630-11-0005 įgyvendinimui	3 000	3 000
6.	Valstybės biudžetas	Projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ 08.4.2-	3 006	3 006

		ESFA-R-630-11-0005 įgyvendinimui		
7.	ES lėšos	Projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ 08.4.2-ESFA-R-630-11-0005 įgyvendinimui	11 297	11 297
8.	Biudžetinės įstaigos pajamos	Visuomenės sveikatos biuro veiklai finansuoti	4 900	4 754
		Viso	229 778	229 632

4.2. Moksleivių sveikatos priežiūrai panaudota iš viso 102 700 Eur (101 500 Eur darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, 1 200 Eur prekių ir paslaugų išlaidoms).
4.3. Visuomenės sveikatos stiprinimui ir stebėsenai Varėnos rajono savivaldybėje panaudota 64 600 Eurų (56 200 Eur darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, 8 400 Eur ryšių įrangos ir paslaugų išlaidoms, komunalinių paslaugų, informacinių technologijų prekių ir paslaugų, kt. prekių ir paslaugų išlaidoms).
4.4. Savižudybių prevencijai panaudota iš viso 27 700 Eur kt. prekių ir paslaugų išlaidoms.
4.5. Psichikos sveikatos stiprinimui panaudota iš viso 10 851 Eur psichologinės gerovės ir sveikatos stiprinimo individualioms konsultacijoms.
4.6. Ataskaitiniais 2020 m. gautos pajamos iš privalomojo sveikatos mokymo veiklos – 3566,00 Eur.
4.7. Aiškinamasis raštas ir 2020 m. finansinių ataskaitų rinkinys pateiktas biuro svetainėje: http://www.varenosvsb.lt/finansines-at.html.

V. VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS

5.1.Viešieji pirkimai vykdomi vadovaujantis aktualiomis teisės aktų redakcijomis, reglamentuojančiomis viešuosius pirkimus.
5.2. Parengtas 2020 m. viešųjų pirkimų planas. Iš viso buvo atlikti 69 mažos vertės pirkimai, 1 iš jų buvo vykdomas per CPO. Sudaryta 21 pirkimų sutartis.

VI. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMAS IR STEBĖSENA

Visuomenės sveikatos stiprinimas – sveikatos mokymas, informacijos apie sveiką gyvenseną skleidimas, sveikos gyvensenos propagavimas, formavimas ir nuo elgesio priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimas.
6.1. Parengtas ir 2020 m. sausio mėn. 7 d. Biuro direktoriaus įsakymu Nr. V-2 patvirtintas metinis Biuro veiklos planas, kuriuo vadovaujantis buvo vykdoma visuomenės sveikatos priežiūros veikla Varėnos rajono savivaldybėje. 2020 metų veiklos prioritetai buvo bendruomenės sveikatos stiprinimas, vykdant ligų ir traumų prevenciją, didelį dėmesį skiriant gyventojų kovai su Covid–19 infekcija, kurios metu buvo stiprinama bendruomenės psichologinė gerovė ir psichikos sveikata, širdies kraujagyslių susirgimų profilaktikai, alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencijai, vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimui ir stiprinimui.
6.2. Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje apima penkias funkcines grupes: informacijos apie sveikatą teikimas, konsultavimas, mokymas, sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas ir sveikatos stiprinimo veiklos organizavimas. *Visuomenės sveikatos stiprinimo veikla apima šias poveikio sritis*: Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviąsias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas; priklausomybių konsultanto paslaugų teikimo savivaldybėje organizavimas; psichikos sveikatos kompetencijų didinimas įmonių darbuotojams; mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos srityje stiprinimas; gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas; gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas; supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms veiklos organizavimas; psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimas; burnos

higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse; traumų sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse; savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos stiprinimo veiklos viešinimas:

6.2.1. 2020 m. Biuras suorganizavo įvairių sveikatinimo renginių, kuriuose dalyvavo 1721 dalyvis (mankštos, paskaitos, mokymai ir kita veikla).

6.2.2. *Priklausomybių konsultanto paslaugų teikimo savivaldybėje organizavimas.* Biuras organizavo nemokamų anonimiškų priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimą. Šiomis paslaugomis siekėme padėti ir patarti, kaip elgtis, jei su žalingu alkoholio vartojimu ar priklausomybe susiduria artimieji ar pats asmuo. 2020 metais 70 asmenų suteikta priklausomybės konsultanto paslaugos.

6.2.3. *Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo organizavimas įmonių darbuotojams*. Pasirinkus įmonę, buvo organizuojami mokymai, supervizijos įmonės darbuotojams. Mokymai buvo vedami vadovaujantis Sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. V-590 patvirtintu Psichikos sveikatos kompetencijų didinimo įmonių darbuotojams tvarkos aprašu. Dirbo kvalifikuoti lektoriai. Ši veikla apėmė psichosocialinės darbo aplinkos gerinimą ir darbuotojų kompetencijų didinimą darbo organizavimo ir psichikos sveikatos srityje. Mokymo ciklą sudarė 40 akad. val. Mokymai buvo vedami Varėnos bibliotekos darbuotojams. Dalyvavo 15 darbuotojų.

6.2.4. *Prioritetinė veikla - mokyklų bendruomenės gebėjimų psichikos sveikatos srityje stiprinimas.* Veikla buvo organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. V-523 „Dėl bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo veiklos tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pasirinkus ugdymo įstaigą buvo organizuojami mokymai, supervizijos mokyklos darbuotojams. Mokymo ciklą sudarė 32 akad. val. Dirbo kvalifikuoti lektoriai – psichologas ir socialinis pedagogas. Mokymai buvo vedami Varėnos „Žilvičio“ lopšelio darželio darbuotojams. Mokymuose dalyvavo 11 darbuotojų.

6.2.5. Viena iš naujų 2020 m. biuro veiklų – Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimas. Veikla buvo organizuojama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. V-1733 „Dėl psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Buvo teikiamos psichologinės paslaugos gyventojų grupėms ir individualiai. Psichologo paslaugos grupėms sudarė 136 akad. val., o individualios konsultacijos sudarė 90 akad. val. Dirbo kvalifikuotas psichologas. Šios paslaugos buvo suteiktos 190 rajono gyventojų.

Rugpjūčio 12 - 13 dienomis organizavome ASIST mokymus. ASIST – tarptautiniai, praktiniai savižudybių intervencijos įgūdžių lavinimo mokymai, kurių tikslas įgalinti dalyvius atpažinti, kad asmuo galvoja apie savižudybę ir padėti užtikrinti jo saugumą. Mokymuose dalyvavo 30 įvairių sričių specialistų. Mokymus vedė Lietuvos savižudybių prevencijos mokytojų asociacijos lektoriai Antanas Grižas ir Vaiva Juškevičiūtė. Rugsėjo 24 dieną organizavome seminarą „Smurto prevencija ir pagalba Varėnos rajone“ Šio renginio tikslas: smurto prevencija artimoje aplinkoje.

6.2.6. *Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas* - 2020 metais Biuro mitybos specialistas sudarė 31 perspektyvinį valgiaraštį Varėnos rajono savivaldybės ugdymo įstaigų valgykloms, iš jų 13 bendrojo lavinimo mokykloms, bei 12 perspektyvinių ir 6 pritaikyto maitinimo valgiaraščius ikimokyklinio ugdymo įstaigoms. Specialistas parengė 5220 technologinių ir kalkuliacinių kortelių. Biuro mitybos specialistas teikė metodines konsultacijas asmenims, dalyvaujantiems Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programoje, bei sudarė jiems 15 asmeninių valgiaraščių.

6.2.7. *Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programos veiklos įgyvendinimo organizavimas* – 2020 m. programoje dalyvavo 17 asmenų ir visą mokymų ciklą baigė 15 asmenų.

6.2.8. *Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas* - 2020 m. buvo organizuoti šiaurietiško ėjimo mokymai, grupinių mankštų užsiėmimai rajono gyventojams. Šiais metais prisidėjo nauja grupė 65+, kuri buvo įtraukta į sveikatos skatinimą ir fizinį aktyvumą. Fizinio aktyvumo užsiėmimuose dalyvavo 1 035 rajono gyventojai.

6.3. ***Visuomenės sveikatos stebėsena*** – Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyviai įgyvendinti valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) bei savarankiškas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas savivaldybės teritorijoje.

*6.3.1.Parengta Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita***.**

Ataskaita pateikta Varėnos rajono savivaldybės tarybai. Ataskaitoje pateikiami ir aprašomi 2019 m. visuomenės sveikatos būklę atspindintys duomenys Varėnos rajono savivaldybėje. Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais: Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalu; Lietuvos statistikos rodiklių sistema SRS:

Varėnos rajono savivaldybėje 2019 m. gyveno 21 060 gyventojų (2018 m. – 21 520 gyv.) Palyginti su ankstesniais metais, gyventojų skaičius nuolat mažėja. 2019 metais daugėjo gyventojų, turinčių 65 m. ir vyresnių; 18 proc. sumažėjo vaikų, kurių amžius nuo 0- 14 metų; didžiąją gyventojų dalį sudarė moterys. Gyvenimo trukmė Varėnos rajono savivaldybėje 2019 m. buvo 2,6 metais trumpesnė nei 2018 m. 2019 m. Varėnos rajone neužregistruota asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe tarp darbingo amžiaus gyventojų, neužregistruota asmenų mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumo ir asmenų sergamumo vaistais atsparia tuberkulioze. 2019 m. Varėnos rajono savivaldybėje stebimas stipriai sumažėjęs paauglių (15-17 m.) gimdymo skaičius 1000 gyventojų. Varėnos r. 2019 m. nusižudė 13 žmonių ir rodiklis siekė net 61,7 atvejo 100 000 gyv., tai 46 proc. daugiau savižudybių nei 2018 m. (2018 m. - 6 savižudybės, rodiklis buvo 27,88 atvejo 100 000 gyv.). Varėnos rajono savivaldybėje 2019 metais dėl alkoholio sąlygotų priežasčių mirė 10 žmonių, tai 3 žmonėmis daugiau nei 2018 metais ir sudarė 47,48 atvejo 100 000 gyv. Tai stipriai viršijo Lietuvos vidurkį.

6.3.2. Parengta Varėnos rajono savivaldybės mokinių/vaikų sveikatos rodiklių *2020 metų ataskaita.*

Higienos instituto duomenimis, 2020 m. rugsėjo 1 d., Varėnos rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose mokėsi 2573 mokiniai. Varėnos rajono savivaldybėje 2020 mokslo metus pradėjo 8 bendrojo ugdymo mokyklos ir 1 technologijos ir verslo mokykla. Vaikų mokyklos lankomumas yra labai aktyvus ir galime pasidžiaugti, kad net 95% vaikų yra fiziškai stiprūs ir priskiriami pagrindinei fizinio ugdymo grupei. 2020 m. mokyklinio amžiaus vaikai dažniausiai sirgo: kvėpavimo sistemos ligomis (28 vaikai), virškinimo sistemos ligomis (21 vaikas), infekcinės ir parazitų sukeliamomis ligomis (7 vaikai), sužalojimus patyrė 10 vaikų. Palyginus 2019 metų vaikų sveikatingumą su 2020 metų vaikų sveikatingumu, galime teigti, kad 2020 metais vaikų, turinčių normalų KMI rodiklį buvo 18% mažiau, nei 2019 metais (2020 m. 47% vaikų turinčių normalų KMI, 2019 m. 65%). Vaikų turinčių per mažą KMI rodiklį 2020 m. buvo 7% mažiau, nei 2019 m., ir vaikų turinčių per didelį KMI rodiklį 2020 m. buvo 1% mažiau nei 2019 m. Remiantis Higienos instituto duomenimis, iš visų 2573 Varėnos rajono savivaldybės mokyklinio ugdymo įstaigose besimokinančių vaikų, tik 199 vaikai, kurie sudarė 18,19%, neturėjo ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų; 76,78%, vaikų neturėjo sąkandžio patologijos. Per 2020 m. buvo užregistruoti 86 apsilankymai pas mokyklose dirbančius visuomenės sveikatos specialistus. Vaikai lankėsi dėl įvairių negalavimų ir konsultacijų. 21% vaikų kreipėsi sveikos mitybos klausimais, 16% sudarė vaikai, kurie kreipėsi rūkymo, psichikos sveikatos, lytiškumo ir burnos higienos klausimais, 42% vaikų kreipėsi, dėl pirminių sveikatos negalavimų ir traumų. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro duomenimis, 2020 m. užkrečiamomis ligomis sirgo 31 vaikas. 2020 metais vaikų sergamumas užkrečiamosiomis ligomis pasiskirstė taip: 3 vėjaraupių atvejai, 13 virusų sukelta, nepatikslinta žarnyno infekcija, 2 enterito atvejai sukelti rotoviruso, 1 ūminio gastroenterito atvejis, sukeltas noroviruso, 4 enterito atvejai, sukelti kompilobakterijų, 2 patikslintos žarnyno infekcijos, sukeltos virusų. 2020 metais 37 vaikai užsikrėtė Koronavirusine liga.

VII. MOKINIŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪRA

7.1. Visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, darbo krūvis apibrėžiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 23 d. įsakymu

Nr. V-70 „Dėl rekomenduojamų visuomenės sveikatos specialistų pareigybių steigimo savivaldybėse“ 1.1. punkte: vienam visuomenės sveikatos specialistui miesto gyvenamosiose vietovėse priskirti **740 mokinių**, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ir 1.2 punkte,, vienam visuomenės sveikatos specialistui kaimo gyvenamosiose vietovėse priskirti **360 mokinių**, ugdomų pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas“.

7.2**.** Atsižvelgiant į mokinių skaičių 1 pareigybei, visuomenės sveikatos specialistai veiklą vykdė keliose mokyklose: du specialistai aptarnavo po 1 mokyklą, du specialistai – 2 ugdymo įstaigas ir vienas specialistas – 4 ugdymo įstaigas.

7.3. Svarbiausia visuomenės sveikatos specialisto mokykloje funkcija yra sveikatos ugdymas ir mokymas. 2020 m. visuomenės sveikatos specialistų organizuojamuose sveikatinimo renginiuose (pranešimai, paskaitos, diskusijos, konkursai, viktorinos, akcijos) dalyvavo 7830 dalyviai, buvo paruošti ir paviešinti 1011 stendai, plakatai, lankstinukai ir kt. Susisteminti duomenys apie 2020 m. ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose vykdytą sveikatos ugdymo ir mokymo veiklą pateikiami 1 pav.

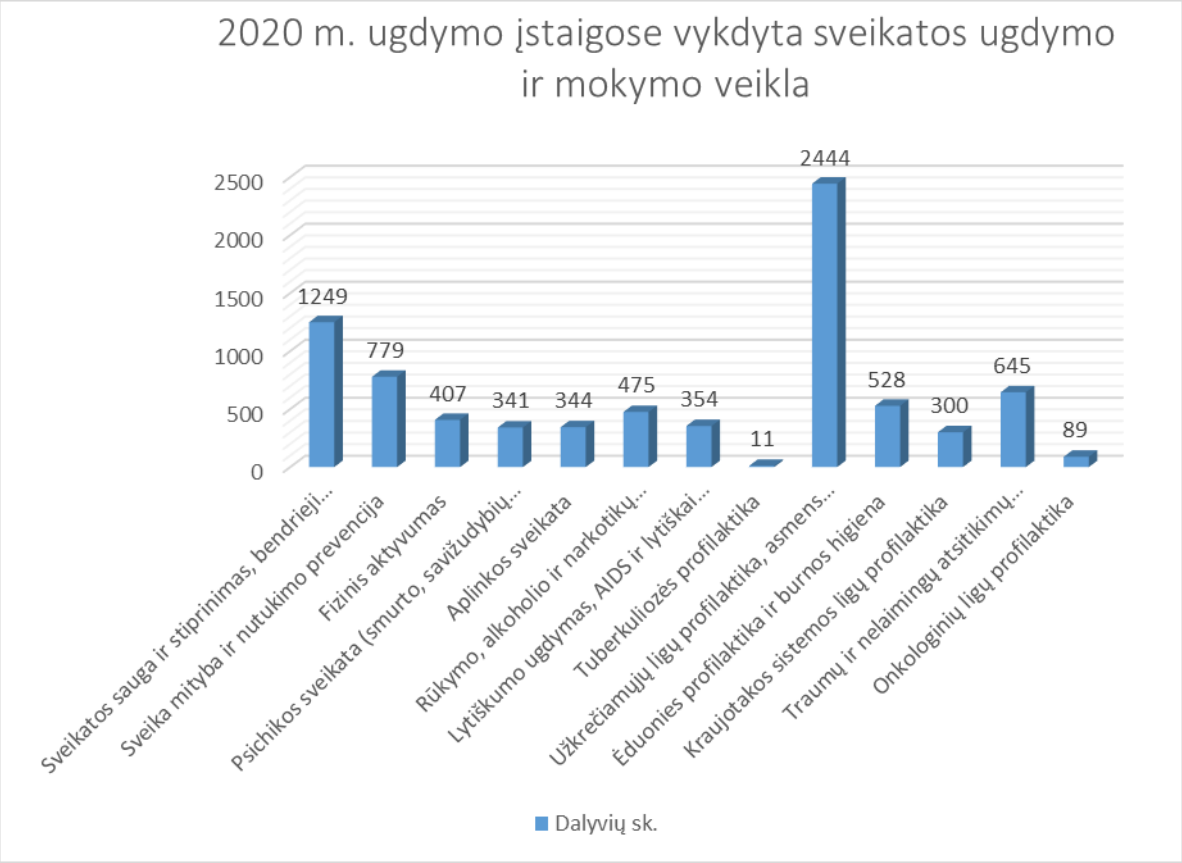

1 pav. Dalyvavusių renginiuose asmenų pasiskirstymas pagal temas, 2020 m.

7.4. Visuomenės sveikatos specialistai mokyklose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

7.4.1. Visuomenės sveikatos specialistai pildė duomenis apie vaikų sveikatą (forma Nr. 027-1/a) vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje bei atliko duomenų analizę.

7.4.2. Visuomenės sveikatos specialistai vykdė užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą. Gavus tėvų sutikimą buvo atliekami vaikų higieninės švaros patikrinimai. 2020 metais atlikta 388 higieninės švaros patikrinimų. Patikrinimų metu fiksuoti 29 užsikrėtimo pedikulioze atvejai. Suteikta pagalba (metodinė pagalba, antiparazitinės priemonės) visiems užsikrėtusiems, jų šeimos nariams.

VIII. PROJEKTINĖ VEIKLA

8.1. 2020 m. buvo tęsiamos projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ įgyvendinimo darbai: buvo organizuota 1 kompleksinis sveikatinimo renginys – 44 dalyviai, 3 pirmosios pagalbos teikimo seminarai – 42 dalyviai, 5 streso valdymo seminarai – 71 dalyvis, 4 onkologinių ligų profilaktikos seminarai – 62 dalyviai, 6 mobilūs sveikatos raštingumo ugdymo renginiai – 100 dalyvių. Viso 2020 m. projekto „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“ veiklose dalyvavo 319 rajono gyventojų.

8.2. Parengti ir įgyvendinti 3 Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektai. Informacija apie priemones, vykdytas projektų įgyvendinimo metu, pateikiama 3 lentelėje.

3 lentelė. Informacija apie priemones, vykdytas projektų įgyvendinimo metu, 2020 m.

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	Projekte dalyvavusių asmenų skaičius	Projekto rezultatai
1.	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos dantų ėduonies profilaktikos projektas „Dantukų fėja“	Dalyvavo 75 vaikai	Teoriniai užsiėmimai (mokymai) – 4 Informacinė sklaida – 3 straipsniai (www.varenosvsb.lt).
2.	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektas „Smurto prevencija ir pagalba Varėnos rajone“	Dalyvavo 33 asmenys	Apmokyti specialistai – 33 Informacinė sklaida – 2 straipsniai (www.varenosvsb.lt, www.facebook.com/varenosvsb)
3.	Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektas „Pedikuliozės prevencija Varėnos rajone“	Dalyvavo 2510 vaikai / mokiniai	Higienos patikrinimų skaičius – 2510*2kartai. Užsiėmimų skaičius – 14 Informacijos sklaida – 2 straipsniai (www.varenosvsb.lt www.facebook.com/varenosvsb)
4.	Nr. 08.4.2-ESFA-R-630 „Sveikos gyvensenos skatinimas Varėnos rajono savivaldybėje“	Dalyvavo 319 asmenų	Mokymų skaičius – 8 Seminarų skaičius – 12 Renginių skaičius – 7 Informacijos sklaida – 19 straipsniai (www.varenosvsb.lt www.facebook.com/varenosvsb)

IX. PRIVALOMOJO SVEIKATOS MOKYMO PASLAUGOS

9.1. Biuras vykdė privalomąjį pirmosios pagalbos mokymą, privalomąjį higienos įgūdžių mokymą. 2020 m. buvo organizuoti 41 privalomieji higienos įgūdžių mokymai (apmokyti 153 asmenys), 23 privalomieji pirmosios pagalbos mokymai (apmokyti 105 asmenys) ir 231 asmuo atestuoti kaip savarankiškai pasirengę pagal privalomojo higienos įgūdžių mokymų programas (5 lentelė).

5 lentelė. Privalomojo sveikatos mokymo veikla, 2020 m.

Veiklos vertinimo kriterijų faktinis įvykdymas			
Kriterijaus pavadinimas	**Mokymų skaičius**	**Apmokytų asmenų skaičius**	**Savarankiškai pasirengusių atestuotų asmenų**

			skaičius
Privalomieji higienos įgūdžių mokymai	**41**	**153**	
H10 (specialioji 6 val. programa)	-	39	
HB (bendroji 2 val. programa)	-	21	
HBB (bendroji 2 val. programa)	-	93	
Privalomieji pirmosios pagalbos mokymai	**23**	**105**	
PP (pagrindinė 8 val. programa)		78	
PT (pagrindinė 4 val. programa)		27	
Privalomieji mokymai apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai	**-**	**-**	
A1 (4 val. programa)	-	-	
A2 (16 val. programa	-	-	
Atestuoti asmenys savarankiškai pasirengę pagal privalomojo Higienos įgūdžių mokymo programas (H1-H10)	-	-	231
VISO	**64**	**258**	**231**

X. BENDRADARBIAVIMAS

10.1. Bendradarbiavimas su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru: Biuro specialistai vykdė medicininę-karantininę kontrolę dėl COVID-19 Raigardo pasienio poste pagal sudarytą grafiką; Biuro specialistai dirbo su ULAC, JUVARE sistemomis, suvesdami duomenis; rūpinomės iš užsienio grįžusių Varėnos rajono gyventojų saviizoliacija, konsultavome gyventojus ir rinkome duomenis;
10.1. Bendradarbiavimas su Alytaus rajono savivaldybe: pirmojo karantino metu pagal sudarytą grafiką Biuro specialistai dirbo Alytaus mobiliame punkte, koordinavo tyrimų dėl COVID-19 paėmimo;
10.2. Bendradarbiavimas su Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centru: dirbome Varėnos mobiliame punkte;
10.3. Nuolat bendradarbiaujame su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru, Lietuvos sveikatos mokslų universitetu, Vilniaus universitetu, Higienos institutu.

XI. 2020 M. PARENGTOS BIURO VEIKLOS ATASKAITOS:

11.1. Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2020 m. veiklos ataskaita (pateikta Varėnos rajono savivaldybės tarybai 2020-02-03).
11.2 Varėnos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2020 metų ataskaita (pateikta Varėnos rajono savivaldybės Tarybai).
11.3. Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų: „Sveiki mano dantukai“, „Pedikuliozės prevencija Varėnos rajone“, „Varėnos rajono savivaldybės bendruomenių gebėjimų stiprinimas savižudybių prevencijos srityje“, ataskaitos (pateikta 2020-12-15 Varėnos rajono savivaldybės administracijai).
11.4. 2020 m. valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo vertinimo kriterijų ataskaita (pateikta 2020-01-14 Varėnos rajono savivaldybės administracijai).
11.5. Sveikatos ugdymo ir mokymo 2020 m. ataskaita Nr. 41-1-*sveikata* (pateikta 2020-01-07 Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui).
11.6. 2020 m. personalo ataskaita Nr. 3 (SVEIKATA) (pateikta 2020-01-04 Higienos institutui).

11.7. 2020 m. Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programos vykdymo ataskaita (Pateikta 2021-01-08 Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui).
11.8. Finansų kontrolės būklės ataskaita (metinė).
11.9. Viešųjų pirkimų ataskaita (pateikta Viešųjų pirkimų tarnybai 2021-01-20).

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12.1. Problemos, su kuriomis susiduriama Biuro veikloje:
12.1.1. Kvalifikuotų specialistų trūkumas;
12.1.2. Sudėtingos sveikatos ugdymo ir mokymo organizacinės sąlygos švietimo sistemoje. Artimiausios veiklos perspektyvos priklauso nuo valstybinės ir vietos politikos visuomenės sveikatos priežiūros srityje, gyventojų sveikatos rodiklių ir turimų finansinių bei žmogiškųjų išteklių.
12.2. Numatomos prioritetinės veiklos sritys 2021 m :

- psichikos sveikatos stiprinimas;
- vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas;
- bendruomenės sveikatos stiprinimas;
- neinfekcinių ir infekcinių susirgimų profilaktikos vykdymas, pirmenybę teikiant ligų ir traumų prevencijai, vėžinių susirgimų profilaktikai, širdies kraujagyslių susirgimų profilaktikai, didelę grėsmę bendruomenei turinčių infekcijų profilaktikai;
- alkoholio, tabako ir narkotikų vartojimo prevencija.

Direktorė Astutė Žmuidinavičienė